

Vergaderjaar 2020–2021

35 527

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet implementatie richtlijnen elektronische handel)

Nr. 15

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 juni 2021

Tijdens het wetgevingsoverleg over het wetsvoorstel implementatie richtlijnen elektronische handel (Kamerstuk 35 527) op 11 februari jl. (Kamerstuk 35 527, nr. 13) heb ik toegezegd de Tweede Kamer nader te informeren over het verloop van de implementatie van het EU-wetgevingspakket voor heffing van btw op elektronische handel (hierna: btw e-commerce).

Met deze brief geef ik, mede namens de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane, invulling aan deze toezegging, alsmede aan enkele andere specifieke toezeggingen gedaan tijdens het wetgevingsoverleg.

Laat ik beginnen met het goede nieuws dat de uitvoering van de nieuwe regels via het zogenaamde noodspoor waarmee de implementatie per 1 juli 2021 wordt gerealiseerd, op schema ligt. De gesignaleerde risico's hebben zich tot dusver niet gemanifesteerd. Vervolgens ga ik in op de ontwikkeling van de structurele voorzieningen voor de uitvoering van btw e-commerce (het zogenaamde hoofdspoor) en de Douane. Ik sluit af met een opmerking over verdere informatieverschaffing aan de Tweede Kamer.

Stand van zaken noodspoor implementatie btw e-commerce

Algemeen

Zoals in de Uitvoeringstoets van 5 februari jl. is aangegeven, wordt de invoering per 1 juli 2021 van btw e-commerce ondersteund met een noodspoor met beperkte IV-voorzieningen en meer handmatig werk bij de Belastingdienst en inherent lagere dienstverlening voor bedrijven (Kamerstuk 35 527, nr. 14).

In achterliggende maanden is voluit ingezet op de realisatie van de eerste processen rond de registratie van bedrijven binnen het noodspoor. Deze is succesvol verlopen. De realisatie van ontbrekende functionaliteit

(bijvoorbeeld voor het beëindigen van een registratie en het doen van de melding) wordt gecontinueerd waarbij ook bepaalde functionaliteit op basis van testcases vanuit de Europese Commissie moeten worden getest voordat deze in gebruik kan worden genomen.

Daarnaast is intensieve communicatie via verschillende kanalen naar en met het bedrijfsleven en particulieren door Belastingdienst en Douane uitgevoerd om hen te informeren over de nieuwe regels.

Realisatie IV-voorzieningen

De eerste IV-voorzieningen voor de registratie van bedrijven zijn binnen het noodspoor opgeleverd, zijn getest en functioneren naar behoren. In het wetgevingsoverleg is ook de zogenaamde BIT-toets aan de orde gekomen. Het Adviescollege ICT-toetsing (AcIT) is inmiddels een BIT-toets gestart op de IV-aspecten van het btw e-commerce programma. De scope omvat zowel het nood- als hoofdspoor, inclusief het migratietraject. Het AcIT heeft inmiddels aangegeven eind juli a.s. het concept BIT-advies te willen uitbrengen.

Inrichting tijdelijke organisatie

Binnen de Belastingdienst is een tijdelijke organisatie voor de uitvoering van het proces gestart; de eerste tranche geworven personeel is in deze organisatie aan de slag gegaan. Er zijn ruim 50 medewerkers (uitzendkrachten en begeleiders, bedrijfsvoering, opstart operations center) voor het primaire proces van de behandeling van registratieverzoeken ingestroomd, die een introductie en opleiding hebben gekregen. Er wordt nog voorzien in instroom van enkele vakspecialistische medewerkers voor ondersteuning in de tweede lijn. Er is voorzien in mogelijkheden om opdan wel af te schalen in personele en huisvestingscapaciteit als daar behoefte aan is, al naar gelang het aantal aanmeldingen dat wordt ontvangen.

Bij de BelastingTelefoon is dialoogondersteuning ingericht met antwoorden op vragen die te verwachten zijn in de registratiefase. De dialoogondersteuning wordt aangevuld met de meest gestelde vragen. Er is voorzien in terugbellen vanuit de tijdelijke organisatie of elders bij specialistische vragen (tweede lijn).

Stand uitvoering registratieproces

Het handmatige werk binnen de tijdelijke organisatie van het eerste deel van het noodspoorproces, registratie door ondernemers, is per 1 april jl. op het beoogde tijdstip van start gegaan. Het aantal ontvangen verzoeken om registratie is nog beperkt: per half juni ruim 3.500 verzoeken, waarbij voor een beheersbaar proces rekening is gehouden met 30.000 registraties. Het gaat hier vooral verzoeken van Nederlandse ondernemers voor de unieregeling. Een kleine 10% betreft een aanmelding voor de invoerregeling. Voor de bestaande niet-unieregeling heeft zich tot nu toe één partij aangemeld. Vanaf begin mei is het registratieproces goed op gang gekomen en is ook een start gemaakt met de toekenning van verzoeken om registratie.

Risico's

In deze eerste fase van het noodspoor hebben zich tot nu toe geen bijzondere risico's gemanifesteerd. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de volumes tot nu toe beperkt zijn. Het gesignaleerde risico op moeilijk beheersbare processen en uitval bij grotere volumes blijft aanwezig, bijvoorbeeld wanneer eind juni a.s. een grote toestroom van registraties zou plaatsvinden.

Er wordt nog volop ingezet op het bouwen van IT voor ontbrekende functionaliteit binnen het noodspoor, zoals het wijzigen en of beëindigen van een registratie, het doen van een melding, het ontvangen van betalingen en het uitwisselen van berichten binnen de EU. Deze functionaliteit is omvangrijker en ingewikkelder dan de al gebouwde functionaliteit. Het gaat om functionaliteit die moet functioneren per 1 juli 2021 (berichtenverkeer tussen de lidstaten) en per 1 augustus 2021 en 1 september (meldingen en inning). Een deel van deze IT is structurele IT die ook wordt gebruikt na afloop van het noodspoor binnen het hoofdspoor. Net als bij het proces registratie per 1 april jl. zal ook dit een traject zijn met korte deadlines en daarbij behorende risico's en onzekerheden voor het inrichten van de processen en de personele voorziening, van de IV-voorzieningen en van de communicatie.

Verdringing andere werkzaamheden

Ik heb tijdens het wetgevingsoverleg aan mw. Ladders van de VVD-fractie specifiek toegezegd terug te koppelen over eventuele verdringing van andere werkzaamheden. Vanwege de beperkte volumes is tot nu toe geen sprake van verdringing van ander uitvoerend werk bij de Belastingdienst. Ook bij grotere volumes wordt dat niet meteen verwacht omdat het grootste deel van het werk wordt gedaan door uitzendkrachten. Het aantal telefonische vragen bij de BelastingTelefoon is tot nu toe beperkt en verdringt geen ander werk.

Resultaten overleg met ondernemers- en brancheorganisaties

Daarnaast heb ik toegezegd terug te koppelen over het overleg met ondernemers- en brancheorganisaties. Met koepels en brancheorganisaties van ondernemers en (fiscaal) dienstverleners, keurmerkorganisaties van webwinkels en softwareontwikkelaars en Douane onder andere in het kader van het Overleg Douane-Bedrijfsleven zijn in februari jl. de eerste groepssessies georganiseerd om hen in te lichten over de nieuwe regels, met hen in gesprek te gaan over de beperkte dienstverlening via het noodspoor en mee te denken over oplossingen die zij vanuit hun organisaties kunnen bieden. Dit is voortgezet in mei. Dit open overleg is door alle partijen gewaardeerd.

In de komende zomer wordt een derde ronde van online-groeps-gesprekken van Belastingdienst en Douane met koepels en brancheorganisaties van ondernemers en (fiscaal) dienstverleners, keurmerkorganisaties van webwinkels en softwareontwikkelaars gepland. De stand van zaken rond invoering, aantallen deelnemers en de uitvoering van het noodspoor wordt dan besproken. Ook wordt gevraagd naar mogelijke knelpunten en naar aanpassingen of oplossingen die vanuit het bedrijfsleven zijn ontwikkeld.

Communicatie

Specifiek voor alle fiscaal dienstverleners is begin maart jl. een webinar georganiseerd over de nieuwe regels. Meer dan 1.000 fiscaal dienstverleners hebben deelgenomen aan het webinar. Er was een hoge waardering voor. Ook is voor professionals een zogenaamd whitepaper btw e-commerce ontwikkeld en beschikbaar gesteld met verdiepinginformatie en worden regelmatig berichten geplaatst op het Forum Fiscaal Dienstverleners.

Voor de Nederlandse webshopondernemers is informatie geplaatst op de website. Ook social media worden ingezet om te attenderen op de nieuwe regels. Verder is ingezet op het beschikbaar stellen van informatie-artikelen voor stakeholders en vakmedia die zich richten op webshophouders.

In de tweede helft van april jl. is een webinar bezocht door meer dan 2.000 ondernemers. Ook dit webinar kreeg een hoge waardering. Wel bleek dat er nog veel behoefte is aan achtergrondinformatie met het oog op een goede voorbereiding en het maken van keuzes in de eigen bedrijfsvoering. Mede met het oog hierop is een toolbox ontwikkeld met communicatiemiddelen, zoals factsheets (Nederlands en Engels), visuals en een animatievideo, waarin de regels laagdrempelig worden uitgelegd en de boodschap van het noodspoor wordt genoemd. Daarnaast heeft de Douane de relevante informatie over e-commerce bij elkaar gebracht op een aparte landingspagina op de site van de Douane.

De Douane heeft op 16 december 2020 een webinar georganiseerd en zal dit ook doen op 16 juni 2021. Het organiseren van webinars is een relatief nieuwe, maar wel succesvolle manier van dienstverlening.

Stand van zaken hoofdspoor

Het hoofdspoor voorziet in de structurele voorzieningen ter vervanging van het noodspoor. Aan het hoofdspoor wordt doorgewerkt parallel aan het noodspoor. Dat is cruciaal. Het noodspoor kent immers tekortkomingen die zo snel mogelijk ongedaan moeten worden gemaakt. Een gemis is bijvoorbeeld het ontbreken van system-to-system interactie met bedrijven voor meldingen. De huidige verwachting is dat vervolgens alle IT van het hoofdspoor in de tweede helft van 2023 (inclusief de migratie van data van het noodspoor naar het hoofdspoor) in gebruik wordt genomen. Dat is iets later dan voorzien in de Uitvoeringstoets bij het noodspoor¹. De reden voor deze vertraging is drieledig. Ten eerste heeft het bouwen van de IV-ondersteuning voor het noodspoor meer menskracht nodig. Ten tweede kost de datamigratie van het noodspoor naar het hoofdspoor meer tijd dan eerder voorzien. En ten derde moet in EU-verband worden getest. Het langer in de lucht houden van het noodspoor betekent dat de bestaande risico's langer blijven bestaan. Er komen geen nieuwe risico's bij.

Douane

De voorbereidingen van de Douane lopen, zoals eerder gemeld, volgens planning. De Douane merkt echter wel dat bij het bedrijfsleven, naarmate de datum van inwerking treden (1 juli) nadert, twijfel ontstaat over de werking en het gebruik van het nieuwe aangiftesysteem. De Douane volgt deze ontwikkelingen op de voet en is er met het bedrijfsleven over in gesprek, o.a. in een periodiek overleg met Belastingdienst en bedrijfsleven, zodat het risico op geen of onjuist gebruik van het nieuwe systeem zoveel mogelijk kan worden voorkomen».

Verdere traject informatieverschaffing aan TK

Vanaf het najaar 2021 zullen de toegezegde periodieke updates over de stand van zaken worden toegestuurd. Hierbij worden de eerste meldingen en betalingen vanaf augustus 2021 mee genomen.

Tenslotte informeer ik u dat ik tijdens de schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer van het implementatiewetsvoorstel heb toegezegd dat de informatie die aan de Tweede Kamer wordt gestuurd, ook aan de Eerste Kamer wordt verstrekt.

De Staatssecretaris van Financiën,
J.A. Vijlbrief

¹ Kamerstuk 35 527, nr. 14